

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς Ἀγίας Μάρτυρος ΘΕΟΔΟΥΛΗΣ.

Σύνδουλον οὐκ ἔφριπτε πῦρ Θεοδούλη,

Θεῶ τεθεῖσα δουλικῶς τὰς ἐλπίδας.

Θεοδούλη ἡ Ἀγία Μάρτυς ἦτο ἐκ τῆς Ἀναζάρβου, πόλεως τῆς Κιλικίας, ἔζη δὲ κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σϛη' (298) ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐστάλη εἰς τὴν Ἀναζάρβον ἡγεμῶν τις ὀνόματι Πελάγιος, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐκεῖ εὗρισκομένους Χριστιανούς. Τότε λοιπὸν καὶ ἡ Ἀγία αὕτη Θεοδούλη ἐκρατήθη ὡς Χριστιανὴ καὶ παρέστη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Πελαγίου. Ὅθεν ὁμολογήσασα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἐνώπιον πάντων, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐπὶ κυπαρρίσου· ἔπειτα ἐπληγόνετο τοὺς μαστοὺς αὐτῆς μὲ σούβλας πεπυρακτωμένας. Ὅθεν ἡγεμῶν βλέπων ὅτι ὄχι μόνον εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο ἡ Μάρτυς τὰς βασάνους, ἀλλὰ καὶ κατεγέλα αὐτὸν καὶ τὸ εἶδωλον τοῦ Ἀδριανοῦ συνέτριψε, καὶ πάλιν αὐτὸ ἀποκατέστησε διὰ τῆς προσευχῆς κατὰ τὴν ἰδικὴν του παράκλησιν, ὅστις ὑπεσχέθη ὅτι, ἐὰν ἀποκαταστήσῃ αὐτό, θὰ γίνῃ Χριστιανός, ἡ γανάκτει ὁ ταλαίπωρος καὶ τρισάθλιος καὶ δὲν ἐγνώριζε τί νὰ πράξῃ. Ἐλλάδιος δὲ ὁ κομενταρήσιος, παριστάμενος τότε ἐκεῖ, λέγει πρὸς τὸν Πελάγιον· Δὸς εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν. (Αὕτη ἡ Ἀναζάρβος ὠνομάσθη ὕστερον Διοκαισάρεια καὶ Καισαραυγούστα, ἥδη δὲ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἀκ Ἰσὰρ ἢ Ἀκ Σεράϊ) καὶ ἂν ἐγὼ δὲν καταπείσω αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἶδωλον τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀποκεφάλισόν με. Ὅθεν καὶ ἔλαβεν εὐθὺς τὴν ἐξουσίαν νὰ πράξῃ αὐτὸς ὅ,τι διελογίζετο. Ποιήσας λοιπὸν οὗτος πέντε καρφία, τὰ μὲν δύο ἐνέπηξεν εἰς τὰ ὦτα τῆς Ἀγίας, τὸ δὲ ἓν εἰς τὸ μέτωπόν της καὶ τὰ ἄλλα δύο εἰς τοὺς μαστοὺς της. Ἀφοῦ δὲ τὰ ἐκάρφωσεν ὅλα, ὕψωσεν ἡ Ἀγία τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν, ὅπως χάριση ὑπομονὴν εἰς αὐτὴν καὶ ὑποφέρει τὴν ἀνυπόφορον ἐκείνην βάσανον·

ὅθεν μετ' ὀλίγον ἐδόθη εἰς τὴν Ἀγίαν ἢ ὑπομονή, τὴν ὁποίαν ἐζήτησε. Βλέπων δὲ ὁ κομενταρήσιος τὴν τοσαύτην ὑπομονὴν καὶ γενναιοκαρδίαν τῆς Ἀγίας καὶ ὅτι τὴν πικρὰν ἐκείνην βάσανον ἐνόμιζεν ὡς οὐδέν, πρὸς τούτοις δὲ στοχασθεὶς καὶ ὅτι, ἂν δὲν πεισθῇ ἡ Ἀγία νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, θὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ του, καθὼς ὑπεσχέθη, προσεκάλεσε τὴν Ἀγίαν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ παρεκάλει αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ εἶδωλα. Ἡ δὲ Ἀγία, βλέπουσα τὸν φόβον ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐκεῖνος κατείχετο, ἐποίησε προσευχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἷτα διδάξασα αὐτὸν διὰ τῶν θείων αὐτῆς λόγων, τὸν κατέπεισε νὰ γίνῃ Χριστιανός.

Ὅτε λοιπὸν ἐξημέρωσε, παρέστη εἰς τὸν Πελάγιον ὁ κομενταρήσιος μετὰ τῆς Ἀγίας καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Δὲν ἡδυνήθην νὰ πείσω τὴν δούλην τοῦ ὄντως ἀληθινοῦ Θεοῦ νὰ παρεκκλίνῃ τῆς ἀγαθῆς καὶ εὐθείας ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν βαδίζει, αὐτὴ δὲ μᾶλλον μετέβαλεν ἐμὲ καὶ μὲ ἡλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ σκοτὸς τῆς ἀγνωσίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἕως τώρα εὕρισκόμην, φωτίσασα τοὺς νοεροὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μου διὰ τῶν θείων τῆς λόγων καὶ προσενεγκοῦσά με εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πελάγιος ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν· ὅθεν προσέταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ νὰ ῥιφθῇ τὸ σῶμα του εἰς τὴν θάλασσαν· οὕτω δὲ ἐτελείωσεν ὁ μακάριος Ἑλλάδιος τὸ μαρτύριον καὶ ἀνῆλθε στεφηφόρος εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Τὴν δὲ Ἀγίαν προσέταξε νὰ ῥίψωσιν ἐντὸς ἀνημμένης καμίνου, ἀπὸ τῆς ὁποίας διαφυλαχθεῖσα ἀβλαβὴς προσηύχετο ἐν αὐτῇ καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

Ὅθεν ἀπορῶν ὁ ἡγεμὼν, ἐφώνησε μεγάλως· «Τί νὰ πράξω μ' αὐτὴν τὴν βιαιοθάνατον!». Εἷς δὲ τῶν παρεστώτων, Βοηθὸς ὀνομαζόμενος, εἶπεν· »Παράδος αὐτὴν εἰς ἐμέ, ὦ ἡγεμὼν, διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄφρων καὶ ἄγνωστος, καθὼς ἦτο ὁ κομενταρήσιος, ἵνα πεισθῶ εἰς αὐτήν». Ὁ δὲ ἄρχων παρέδωκε τὴν Ἀγίαν εἰς αὐτόν. Λαβὼν λοιπὸν ὁ Βοηθὸς τὴν Μάρτυρα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐδέχθη καὶ αὐτὸς τοὺς λόγους καὶ τὰς διδασκαλίας τῆς καὶ ἡλλοιώθη τὴν θείαν ἀλλοίωσιν, ὡς καὶ ὁ κομενταρήσιος. Παρέστη λοιπὸν τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν καὶ αὐτὸς εἰς

τὸν Πελάγιον ὁμοῦ μὲ τὴν Ἀγίαν καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἔρχομαι, ὦ ἡγεμών, νὰ σοὶ φανερώσω τὰ κατ' ἐμὲ πράγματα· γνῶριζε λοιπὸν ὅτι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, καὶ ὅτι αἱ ἐλπίδες τῶν ὑποσχέσεών μου ἐφάνησαν μάταιαι καὶ κεναί, διότι κάλλιον εἶναι νὰ φανῶ ψεύστης καὶ νὰ γίνω συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ ἢ νὰ ἀληθεύσω καὶ νὰ κερδίσω τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ἀλλὰ καὶ σύ, ὦ ἡγεμών, ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσης τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὅστις σὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ νὰ πιστεύσης εἰς αὐτόν, καθὼς ὑπεσχέθης. Σὺ ὅμως ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἔπραξας, ἀλλὰ καὶ ἐφάνης ἀχάριστος καὶ τὴν εὐεργετιδὰ σου Θεοδούλην παρέδωκας εἰς ἀνυποφόρους βασάνους».

Ταῦτα ὡς εἶπεν ὁ Βοηθός, προσέταξεν ὁ Πελάγιος καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν αὐτοῦ κεφαλὴν, τὴν δὲ Ἀγίαν προσέταξε νὰ τανύσουν ἐπὶ πεπυρακτωμένης ἐσχάρας, ἄνωθεν δὲ τῆς ἐσχάρας νὰ ῥαντίζεται πίσσα, ἔλαιον καὶ κηρίον, ἵνα μὲ αὐτὰ ἀνάπτηται ἡ ἐσχάρα περισσότερον. Καὶ ὁ μὲν Βοηθός, τελειώσας τὸ μαρτύριόν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ἡ δὲ Θεοδούλη, προσευξαμένη, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν· καὶ ἅμα ἡ ἐσχάρα ἐδέχθη αὐτήν, ἐσκορπίσθη καὶ κατέκαυσε τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ αὐτοὺς. Ὅθεν ἔβαλον τὴν Ἀγίαν εἰς τὴν φυλακὴν, τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἀνήφθη μεγάλη κάμινος καὶ ἐβλήθη εἰς αὐτήν ἡ Ἀγία ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐάγριον, τὸν Μακάριον καὶ ἄλλους πολλοὺς Ἀγίους, ἐκεῖ ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους παρὰ Κυρίου.

Οἱ διὰ τῆς Ἀγίας Θεοδούλης πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ  
ὁ τε ΕΛΛΑΔΙΟΣ ὁ Κομενταρήσιος καὶ ὁ ΒΟΗΘΟΣ  
ξίφει τελειοῦνται.

Θεῖον Βοηθὸν σὺν Κομενταρησίῳ  
Δόξης κατηξίωσε Χριστοῦ τὸ ξίφος.